

A Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem történetével és tevékenységével foglalkozó munkák jegyzéke

A marosvásárhelyi magyar nyelvű orvoscépzés 65. évfordulója tiszteletére

Péter Mihály

Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem

Bibliografia cărților și lucrărilor care tratează istoria și activitatea Universității de Medicină și Farmacie din Târgu Mureș

Sunt din ce în ce mai puține persoanele, care au fost participanții evenimentelor Universității noastre ale primelor sale decenii. Este în schimb îmbucurător faptul că în rândul tinerilor crește interesul față de aceste evenimente. Pentru a veni în ajutorul acestora, autorul a întocmit bibliografia cărților și lucrărilor, care tratează această problema. Lista acestora cuprinde peste 50 de lucrări și este împărțită în opt grupe: I. Cărți conținând documente; II. Documente sub formă de capitole din cărți; III. Date arhivistice; IV. Serii de articole; V. Publicații, care reflectă activitatea științifică; VI. Memoriale; VII. Cronicile unor ani de studii; VIII. Surse diverse.

Cuvinte cheie: Universitatea de Medicină și Farmacie Tg. Mureș, istoria, date bibliografice

Bibliography of works dealing with the history and activity of the Medical and Pharmaceutical University of Târgu Mureș (Marosvásárhely)

There are less and less colleagues left who were involved in the events of the first decades of the University's existence. However, it is pleasing to observe, that there is an increasing interest in this subject among the young generations. With the aim of providing help to such inquirer, the author compiled the list of works that deal with the above mentioned topic. The bibliography split into eight groups contains the bibliographical data of the relevant works: I. Document type works, independent publications; II. Document type book chapters; III. Archival data; IV. Article Series; V. Publications reflecting the scientific work; VI. Memorandums; VII. Chronicles of the Year; VIII. Other sources. The bibliography outlines the data of more than 50 works.

Keywords: Medical and Pharmaceutical University of Târgu Mureș, history, bibliography

Orvostudományi Értesítő, 2010, 83 (1): 140-145

www.orvtudert.ro

Már a bevezetőben le kell szögezmem, hogy a dolgozat tárgyát képező intézmény neve, szerkezete és összetétele többször is változott.

1872-ben létrehozták Kolozsvárt (Kolozsvár a továbbiakban Kv.) Magyarország második tudományegyetemét Kolozsvári Magyar Királyi Tudományegyetem néven. 1881-ben felvette a Magyar Királyi Ferenc József Tudományegyetem (FJTE) nevet. Az I. világháború végén már a trianoni szerződés aláírása előtt (1920. június 4.) a román Kormányzó Tanács 1919. május 12-én átvette az egyetemet, majd 1920. febr. 1-jén megnyitotta Kolozsváron Románia harmadik, Erdély első román nyelvű egyetemét Universitatea Regele Ferdinand I. din Cluj néven. A magyar minisztertanács a FJTE-t áthelyezte Szegedre. A második bécsi döntést követően (1940) az FJTE visszatért Kolozsvárra. A Ferdinand egyetem orvosi kara Szebenbe költözött. A II. világháború utolsó hónapjaiban Románia átállását (1944. aug. 23.) követően a FJTE vezetősége az 1944. szept. 15-i tanácsulésen elhatározta, hogy nem teljesíti a kiűritési parancsot, helyben marad és folytatja működését. Október 11-én bevonultak Kv-ra a szovjet, majd a román csapatok. Utóbbiak az egyetem azonnali átadását követelték. Ezt a szovjet városparancsnok leállította és elrendelte további működését. Az FJTE

kiiktatta nevéből a „magyar Királyi” jelzót és a Ferenc József nevet, majd ettől kezdve a Kolozsvári Magyar Tudományegyetem elnevezést használta. Megkezdődtek a nehéz és csaknem kilátástalan egyezkedések a Ferdinand egyetem visszatért képviselőivel. A vitáknak elvben a 406 és 407/1945 sz. máj. 28-án kelt királyi rendelet törvényvetett végett (Hivatalos Közlöny nr. 119/1945. máj. 29-i száma). Az első előírja, hogy mindazon oktatási intézmények, melyek Észak-Erdélyben voltak 1945. június 1-jei hatállyal visszatérnek azokba az épületekbe, amelyekkel távozásuk előtt rendelkeztek. A második kimondja, hogy 1945. június 1-jei hatállyal Kv-t „Magyar előadási nyelvű Állami Tudományegyetem” létesül négy karral (a 4. az orvosi kar). Rendelkezik továbbá az utóbbi számára szükséges épületek biztosításáról.

Annak ellenére, hogy a 407/1945-ös törvényrendelet azt pontosan nem fogalmazza meg, a szövegéből mégis kiderül, hogy az 1944 őszén Kv-on maradt magyar egyetemet 1945. jún. 1-jei hatállyal megszüntnek tekinti, és ugyanezzel az időponttal „új” magyar előadási nyelvű Állami Tudományegyetem „létesítését” rendeli el. Ebből logikusan következik, hogy a két magyar egyetem közötti jogfolytonosságot a román állam nem ismerte el.

A magyar orvosi karnak kijelölt épületek korántsem feleltek meg működésének. Ezért hosszas töprengés után az a döntés született (júl. 6.), hogy ez a kar költözzön át Marosvásárhelyre (Marosvásárhely a továbbiakban Mv.). Ennek munkálatai ősszel meg is kezdődtek. 1945. okt.

Dr. Péter Mihály

540103 Marosvásárhely - Târgu Mureș

Aleea Cornișa 20/14

E-mail: peterm@rdslink.ro

4-én a Dékáni Hivatal már ott kezdte meg működését.

Közben a Nemzetnevelésügyi Minisztérium jóváhagyta a dec. 11-i 347-101/1945 sz. határozata alapján a kv-i magyar egyetem új nevét: „Universitatea Bolyai din Cluj – Kolozsvári Bolyai Tudományegyetem” (Hivatalos Közlöny nr. 290/1945. dec. 18.). Ennek megfelelően az 1945/46-os tanévben a magyar nyelvű orvosképzés 1946. febr. 11-én már a Kolozsvári Bolyai Tudományegyetem (BTE) marosvásárhelyi Orvosi Karán vette kezdetét. Ugyanakkor a BTE másik három kara Kv-on kezdte el a tanévet.

Ezen a néven folyt általános orvosképzés Mv-en a tanügyi reformra vonatkozó törvényerejű rendelet (175/1948) megjelenéséig (Hivatalos Közlöny 177/1948 sz. 1948. aug. 3.) Ekkor szovjet mintára országszerte az orvosi karokat Orvosi és Gyógyszerészeti Intézetekké (OGYI) alakították át. Esetünkben Institutul de Medicină și Farmacie din Târgu Mureș – Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Intézet (MOGYI). Az eddig működött általános orvosi kar mellett új karokat hoztak létre, így: gyermekgyógyászati-, közegészségtani-, fogorvosi- és gyógyszerészeti kart.

Ennek az időszaknak az 1962. évben kapta ez a romániai magyar intézmény azt a létét fenyegető „utasítást”, hogy vezesse be a kétnyelvű – román és magyar előadási nyelvű – oktatást. Ez a fordulat a pártállam asszimilációs törekvéseinek egyik leghatásosabb intézkedése volt az önálló magyar orvos- és gyógyszerészképzés perspektivikus felszámolására.

Bár az intézmény felépítésében, összetételében jelentős változások történtek, utóbbi neve (MOGYI) 1991-ig nem módosult. Ekkor az OGYI-k megkapták a valóságot tükröző Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem (OGYE) nevet, esetünkben Universitatea de Medicină și Farmacie din Târgu Mureș – Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem (MOGYE).

Dolgozatomnak az a célja, hogy az erdélyi magyar nyelvű orvos- és gyógyszerészképzésnek a fent vázolt folyamatából a mv-i szakasznak (1945-1948-1962-1991-2010) történetével és tevékenységével foglalkozó munkák jegyzékét összeállítsa, és közzé tegye. Fontosnak tartom e bibliográfia közzétételét, mert különösen a fiatalabb korosztályok – tanszemélyzeti tagok, abszolvensek, hallgatók – nem ismerik egyetemünk történetét vagy csak hiányos „értésüléseik” vannak róla (jóllehet az érdeklődésük nagyobb, mint ahogy sokan állítják). De remélem, hogy e bibliográfia azoknak is segítségére lesz, akik behatóbban akarnak foglalkozni e figyelemre méltó intézmény sorsával, működésével és abszolvenseinek életútjával. Mennyivel jobban megértenénk egymást, ha a román kollegák és hallgatók is legalább nagy vonalakban ismer-

nék egyetemünk valós történetét.

E tematikus bibliográfiát nem szakkönyvészeti munkának szántam – hiszen sem bibliográfusi, sem történészi képzettséggel nem rendelkezem – csupán a tájékoztatás, az útbaigazítás szándéka készítetett összeállítására. Az említett hiányosságok miatt a tárgykörünkbe tartozó összegyűjtött kiadványok osztályozása nehéz volt és csak kompromisszumokkal volt megoldható, míg azok értékelésére nem is vállalkozhattam.

Saját tapasztalataimból is tudom, hogy a bibliográfiában szereplő munkák megírásához már az adatgyűjtés számos nehézségbe ütközik. A levéltárak állományához hozzáférni ma sem egyszerű. Különben ott sem lehet minden szükséges adatot megtalálni. Az egyetemnek a még le nem adott iratgyűjteménye pedig nem publikus. Egy másik nagy probléma az összegyűjtött adatok hitelességének elbírálása, bárholnan is származzanak azok. Találkozhatunk tévedésből, figyelmetlenségből vagy akár hanyagságból származó hibákkal, elírásokkal (melyek sajnos „öröklődhetnek”), de szándékos „ferdítések” is előfordulnak. Egy másik gyakran észlelt „fogyatékoság” a szerzői jog gátlástalan semmibevétele.

Lássuk ezek után a mv-i orvos- és gyógyszerészképzéssel kapcsolatosan összegyűjtött munkák könyvészeti adatait, melyek nyolc csoportba sorolva kerülnek bemutatásra.

I. Dokumentum jellegű önálló kiadványok.

1. ****Institutul de Medicină și Farmacie din Tîrgu-Mureș 1945-1967*. Ministerul Invățămîntului, IMF Tg. Mureș, 1967, 254 p., 21 cm (karok, tanszékek, tantervek, tudományos tevékenység, tudományos címek, könyvtár, jegyzetkiadás, menza, diákkotthonok, abszolvensek névjegyzéke 1949-1966, fényképek).

2. Barabás Béla, Joó Rudolf (szerk.): *A kolozsvári magyar egyetem 1945-ben*. Magyarságkutató Intézet. Budapest (Bp.), 1990, 174 p., 22 cm. (előszó dr. Csögör Lajos. A Bolyai Egyetem szervezésének válogatott dokumentumai).

3. Tankó Attila, Péter Mihály (szerk.): *Genersich Antal Emlékkönyv születésének 150. évfordulója alkalmából. – Adatok a romániai magyar orvosok és gyógyszerészek munkásságáról*. Genersich Alapítvány Bp. – Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvostudományi Szakosztálya – Mv., 1994, 87-207 p., 23 cm. (Mv-i magyar nyelvű orvos-, fogorvos- és gyógyszerészképzés; tudományos tevékenység; folyóiratok, önálló kiadványok jegyzéke).

4. Szöllösi Árpád: *A Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem 1945-1995*. Mentor Kiadó, Mv.

é.n.[1995], 186+18 p., 23 cm. (a MOGYI története; tan-
személyzeti tagok jegyzéke karonként, tanszékenként,
1960, 1967 és 1987-ben illetve az 1992/93-as tanévben;
nemzetiségük; más adatok, arcképek, ábrák).

5. Barabás Béla, Péter Mihály, Péter H. Mária (szerk.): *A marosvásárhelyi magyar nyelvű orvos és gyógyszerészképzés 50 éve. Adatok, emlékezések.* Magyarságkutató Intézet, Teleki László Alapítvány, Bp., é.n. [1995], 473+3 p., 24 cm. (Előszó Sütő András, Bevezető Csögör Lajos; a tanszék-
ek, klinikák története karonként; oktatás, tudományos munka; könyvtár, menza, diákotthonok; Orvosi Szemle; kulturális, művelődési, sport tevékenység; védőnőképzés; Közegészségügyi Intézet; Akadémiai Kutatóállomás; egyetemi jegyzetek, tankönyvek, egyéb kiadványok; abszolvensek névjegyzéke; kihelyezésük részletes elemzése; képek, táblázatok, dokumentum másolatok, grafikonok; 63 szerző munkája. Az egyéni politikai sérelmekre a kötet pontos adatok hiányában a Kóródy Ferenc esetén kívül szándékosan nem tért ki.).

6. Lázok János, Vincze Gábor (szerk.): *Erdély magyar egyeteme 1944-1949*, I. köt. Csögör Lajos emlékirata. Dokumentumok 1944-1945. Custos Kiadó, Mv., 1995, 246 p., 20 cm; *Erdély magyar egyeteme 1944-49*, II. kötet. Dokumentumok 1945-1949. Custos & Mentor, Mv. 1998, 281 p., 20 cm.(mellékletként két térkép).

7. Gyéresi Árpád (szerk.): *Facultatea de Farmacie din Târgu-Mureș 1948-1998 – A Marosvásárhelyi Gyógyszerészeti Kar 1948-1998.* Mentor – Lyra, Târgu Mureș, é.n. [1999], 326 p., 23 cm. (kétnyelvű kötet; a tanszék és tevékenységük leírása, a végzetek névjegyzéke).

8. ****Sesiunea științifică aniversară 16-17 decembrie 2005 Târgu-Mureș. 60 de ani de învățământ medical universitar Târgumureșean – 60 éves a Marosvásárhelyi orvosi és gyógyszerészeti oktatás 1945-2005.* Revista de Medicină și Farmacie – Orvosi és Gyógyszerészeti Szemle Târgu Mureș – Mv., 2005, vol. 51, supl. 5., 388 p., 28 cm. (tanszék, abszolvensek névjegyzéke, az emlékülés előadásainak román és angol összefoglalói).

9. Szöllősi Árpád: *A Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem 1945-2005.* Második, javított és bővített kiadás. Mentor Kiadó. Mv., 2009, 253+30 p., képmelléklet, 23 cm.(a kézirat összeállítása, lektorálása és szerkesztése több figyelmet érdemelt volna).

II. Dokumentum jellegű könyvfejezetek

1. ***Kolozsvári Bolyai Tudományegyetem Tanrendje az 1946-47 tanévre. Kv. 1946, BTE kiadása, 79 p., 20,5 cm. Orvostudományi Kar 49-58 p.; 1947-48. tanévre. Kv. 1947, BTE kiadása, 86 p., 20,5 cm. Orvostudományi Kar 57-71 p.

2. Spielmann József: *Orvostudomány és gyógyszerészet.* 239-255 p. In: Koppándi Sándor (szerk.): *A romániai magyar nemzetiség.* Kriterion Könyvkiadó, Buk. 1981, 522 p., 21 cm.

3. ****A marosvásárhelyi magyar tannyelvű Orvostudományi és Gyógyszerészeti Intézet.* 34-35 p. In: *A romániai magyar főiskolai oktatás. Jelenlét Alkotó Társaság. Múlt – jelen – jövő,* Kv. 1990, 41+16 p. (képek, dokumentumok).

4. Jung János, Egyed-Zs. Imre (szerk.): *Viharban.* Száz éve született Miskolczi Dezső. Tanulmányok a marosvásárhelyi felsőfokú oktatás múltjáról és jelenéről. Procardia Kiadó, Mv., 1994, 100+16 p., 23 cm. (melléklet dokumentum másolatokkal és fényképekkel; a 7-89. oldalon levő 13 tanulmány Miskolczi professzorral és a mv-i orvos- és gyógyszerészképzéssel foglalkozik).

5. Faragó József, Incze Miklós, Katona Szabó István (szerk.): *Az erdélyi magyar felsőoktatás évszázadai. Emlékkönyv.* Bolyai Egyetem Barátainak Egyesülete, Bolyai Egyetemért Alapítvány, Bp., 1996, 206 p., 21 cm., (102-132. oldalon Obál Ferenc, Brassai Zoltán és Szöllősi Árpád egy-egy cikke foglalkozik a MOGYI-val).

6. Kiss József-Attila (szerk.): *Marosvásárhelyi egyetemi tájékoztató.* Kiadja a Mv-i Magyar Diákszövetség, Mv., 1996, 120 + 8 p., 20 cm., melléklet fényképekkel, (MOGYE 24-86, 95-120. oldal).

7. Péter Mihály: *A Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Intézet végzettjeinek kihelyezéséről (1972-1989),* 231-247 p. In: Pál-Antal Sándor, Szabó Miklós (szerk.): *Marosvásárhely történetéből.* Mentor Kiadó, Mv., 1999, 267 p., 23 cm.

8. Péter H. Mária: *Az erdélyi gyógyszerészet magyar vonatkozásai.* EME kiadása, Kv., 2002, 548 p., 24 cm. (Gyógyszerészképzés, tanárok, abszolvensek névsora, jegyzetek, doktori fokozat elnyerése és gyógyszerészdoktorok 179-232 p.).

9. ****Romániai Magyar Irodalmi Lexikon.* 4. köt., EME, Kv. – Kriterion Könyvkiadó, Buk.–Kv., 2002, 787 p., 21 cm. (Orvosi szakirodalom, MOGYI, Orvosi Szemle, 307-319, 320-322 p.; 1-5. köt. személyi címszavak).

10. Lozsádi Károly (szerk.): *Az erdélyi magyar universitas. Erdély szellemi múltjából.* Szabad Tér Kiadó, Bp., 2004, 210 p., 21 cm. (passim).

11. Péter Mihály: *Az erdélyi fogorvoslás történetéből.* Mentor Kiadó, Mv., 2006, 359 p., 23 cm. (A Fogorvostudományi Kar, a klinikák, egyetemi jegyzetek, tankönyvek, könyvek, tanrend, doktori képzés, életrajzok, abszolvensek névjegyzéke, 184-239, 249-342 p.).

12. Péter Mihály: *A Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem Orvostörténeti Tanszékének történetéből.* 177-193 p., In: Spielmann Mihály (szerk.):

A gyógyítás múltjából – Spielmann József emlékkönyv. Mentor Kiadó, Mv., 2008, 300 p., 23 cm.

13. Somai József (szerk.): *Fehér könyv az erdélyi magyar felsőoktatás kálváriájáról*. Bolyai Egyetem Barátainak Egyesülete, Kv., 2009, 239 p., 20 cm. (Az erdélyi magyar nyelvű, egyetemi szintű orvos- és gyógyszerészképzés, 122-128 p.).

14. Vincze János (szerk.): *Emlékezünk orvosainkra*. 2. köt., NDP Kiadó, Bp., 2009, 231 p., 20 cm. (Adatok: Miskolc Dezső /85-114 p./, Péterffy Pál /129-138 p./, Szabó István /177-184 p./); 3. köt. Bp. 2009, 272 p., 20 cm. (Adatok: Miskolc Dezső /19-22 p./, Péterffy Pál – Reményik Sándor /23-24 p./, id. Feszt György /61-78 p./, Haynal Imre /93-114 p./ csak közvetve kötődik a mv-i orvosképzéshez, Lázár László /223-232 p./); 4. köt. Bp. 2010, 298 p., 20 cm. (Adatok: Szabó Mihály Gottfried 59-64 p./ Obál család 59-92 p./ ifj. Veress Ferenc 159-164 p./ Feszt Tibor 197-204 p./). További kötetek megjelenése folyamatban.

III. Levéltári dokumentumok

1. Arhivele Naționale ale României. Direcția Mureș (Románia Nemzeti Levéltára, Maros Megyei Igazgatóság). *Institutul de Medicină și Farmacie din Târgu Mureș*. Fond 576, inv. 672 (1945-1977); *Facultatea de Medicină Franz Jozsef – Cluj*. Fond 576, inv. 673 (1831-1944), cantit. 88,50 metru liniar (folyóméter).

IV. Folyóiratokban megjelent cikksorozatok, átfogó dolgozatok

1. Csörgör Lajos: *Lapok a Bolyai Egyetem történetéből*. Erdélyi Figyelő (Mv.), 1990, 11-24. sz.; 1991, 1-10. sz.; 1992, 1-2. sz. (összesen I-XIX fejezet).

2. Brassai Zoltán: *A magyar nyelvű orvosképzés gondolatai*. *Korunk*. III. folyam, 1990, 9. sz., 1193-1197 p.

3. Némethi Zsolt: *Adatok a marosvásárhelyi OGYE orvosi karának magyar tagozatáról az utóbbi évek tükrében*. *Hitel – Erdélyi Szemle* (Csíkszereda), 1994, 2. sz. (március-április) 52-65 p. (Kihelyezés, kivándorlás).

4. Feszt György, Feszt Tibor: *Az 50 éves marosvásárhelyi orvosképzés és az Erdélyi Múzeum-Egyesület*. *Orvostudományi Értesítő*, EME kiadása, Kv. 1996, 68. köt., 11-18 p.; Feszt György: *Visszatekintés a marosvásárhelyi magyar nyelvű orvos- és gyógyszerészképzés 60. évére*. *Orvostudományi Értesítő*, EME kiadása, Kv., 2005, 78. köt. 2. sz. 130-135 p.

5. Maros Tibor: „Önéletrajzi megemlékezések – ezen

belül a MOGYE valódi krónikája” (különböző címen megjelent szemelvények). Átalvető. Az Erdélyi Körök Országos Szövetségének és az Erdélyi Magyarok Tolna Megyei Egyesületének negyedévi lapja, Szekszárd, 1997, 21-24.sz.; 1998, 25-28 sz.; 1999, 29-32 sz.; 2000, 33-34 sz.; 2001, 37-39 sz.; 2002, 42 sz. In memoriam Maros Tibor.

6. Ovidiu Buțiu: *O jumătate de secol de la înființarea Universității de Medicină din Târgu-Mureș*, I-IV. Cuvântul liber (Cotidian mureșean democratic și independent). I. 1995, anul. VII. Nr. 74, 15 apr.; II. Nr. 75, 18 apr.; III. Nr. 79, 22 apr.; IV. Nr. 85, 4 mai. (A szerző egyes állításai zavart keltőek, nem fedik a valóságot).

7. Fazekas András: *A Marosvásárhelyi Orvostudományi Egyetem Patológiai Intézete*. Átalvető 2002, 44 sz.; 2003, 45-47 sz.; 2004, 50 sz.; a kéziratot közlésre Gyergyay Ferenc és Antalffy András egyetemi tanárok készítették elő. Az Átalvetőben megjelent tanulmányt az eredeti kézirattal a Szegedi Orvosi Egyetem könyvtárában helyezték el.

8. Péter Mihály: *A marosvásárhelyi orvos- és gyógyszerészképzés előzményei, 60 éves működésének főbb eseményei és jelen gondolatai*. Debreceni Szemle. Új folyam. 2006, XIV. évf., 1.sz. 104-117 p.

V. Kiadványok a MOGYI, MOGYE oktatóinak tudományos tevékenységéről

1. *Értesítő* az EME Orvostudományi Szakosztályának és a Bolyai Egyetem Orvostudományi Karának munkájáról. EME OSZ és a BE Orvostudományi Kara Kv., 1947, 61. köt.

Értesítő a Bolyai Egyetem Orvostudományi Karának és az EME OSZ-nak munkájáról. BE Orvostudományi Kara, Kv., 1948., 62., 63. köt.

Orvostudományi Értesítő. Az EME OSZ-nak közleményei. EME kiadása, Kv., 1991, 64. köt., tovább évente egy-egy kötet jelenik meg; a 75. kötetel kezdődően évi 4 számmal; a 80. kötetel (2007) kezdődően külalakja módosul és kiadási helye Mv.

2. *Orvosi Szemle*. 1955-ben indult a MOGYI folyóirataként. Kezdetben tükröfordításban *Revista Medicală* címen külön lapként román nyelven is megjelent. 1975-től a két változatot egybevonták a román nyelvű címmel, de magyar nyelvű cikkeket is közölt. 1991-től kétnyelvű címen jelent meg; *Revista de Medicină și Farmacie – Orvosi és Gyógyszerészeti Szemle*. Utóbbi címen a 2009, 55. köt. 4. számig jutott el. Ezzel a kötetel kezdődően csak angol nyelvű cikkeket közöl.

3. *A Marosvásárhelyi Orvostudományi és Gyógyszerészeti Felsőoktatási Intézet első tudományos ülésszaka az intézet tízéves fennállásának tiszteletére 1945-1955.*

Sokszorosítóipari Vállalat, Mv., 1955, 206 p., 21 cm. (az elhangzott előadások összefoglalói).

4. A Marosvásárhelyi Orvostudományi és Gyógyszerészeti Felsőoktatási Intézet második tudományos ülés-szaka 1957. október. Kiadja a MOGYI Igazgatósága, Mv.-i Sokszorosítóipari Vállalat, 1957, 143 p., 24 cm. (az elhangzott előadások összefoglalói).

5. ***A V-a Sesiune Științifică. Volum Comemorativ la a XX-a aniversare a Institutului. IMF Tîrgu-Mureș, Tîrgu Mureș 27 noiembrie 1965. 152 p., 24 cm. (az elhangzott előadások összefoglalói román nyelven). Az évek folyamán még számos tudományos ülészakra került sor, melyeket a MOGYI többnyire a Román Orvosi Akadémia Marosvásárhelyi Kutató Állomásával közösen szervezett. Ezekről románnyelvű összefoglaló füzeteket adtak ki.

6. Kreindler A., Gündisch M. (red.): *Cercetări Medicale*. Ed. Academiei RSR, Baza de Cercetări Științifice Tîrgu-Mureș 1968, 465 p., 21 cm. A kötet utolsó fejezete 320 nyomtatásban bel- és külföldön megjelent dolgozatok könyvészeti adatait, valamint kongresszusokon és tudományos konferenciákon elhangzott dolgozatok jegyzékét adja meg évekre lebontva 1949 és 1966 között, melyet Feszt Tibor a Kutató Állomás munkatársa állított össze.

7. Tánzos Vilmos, Tökés Gyöngyvér (szerk.): *Tizenkét év. Összefoglaló tanulmányok az erdélyi magyar tudományos kutatások 1990-2001 közötti eredményeiről*. II. köt. Scientia Kiadó, Kv., 2002, 423 p., 24 cm. (Orvostudomány 277-405 p.).

8. Péter Mihály, Péter H. Mária: *Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvostudományi Szakosztályának százéves tevékenysége 1906-2006*. EME kiadása, Kv., 2006, 366 p., 24 cm, (passim).

9. Feszt György (szerk.): *Fejezetek az erdélyi magyar orvostudomány történetéből: kutatások 1945-1990 között*. EME kiadása, Kv., 2010, p. 220, 24 cm. (Anatómia, patológia /Jung J./; Élettan, kórélettan, biokémia, gyógyszer-tan /Feszt Gy./; Mikrobiológia, járványtan, fertőző betegségek, Marosvásárhelyi Közegészségügyi Intézet /Péter M./; Szemészet /Csiszár Anna, Elekes Ella/; Fogorvoslás /Bocskay I., Matekovits Gy./; Orvos- és gyógyszerészet-történet /Péter H. Mária, Péter M./). Ennek a kötetnek az anyaga a 7. pontnál említett munka egyes fejezeteit időben megelőzi.

VI. A MOGYI, a MOGYE életével és abszolvenseinek sorsával foglalkozó emlékiratok, önéletírások

1. Bárányi Ferenc: *Égbenyúló kockakövek*. Regény. Facla Könyvkiadó. Temesvár 1983, 270 p., 20 cm.; 2. kiadás:

Kriterion Könyvkiadó, Kv., 2002, 279 p., 20 cm. (diák élet szép és árnyoldalai a MOGYI-n; korrajz).

2. Obál Ferenc: *Erdély és az orvostudomány szolgáltatában. Emlékeim a kolozsvári és marosvásárhelyi magyar nyelvű orvostudományról (1940-1953)*. Státus Könyvkiadó, Csíkszereda, 2003, 124 +10 p., 21 cm. (egy anyaországi professzor visszaemlékezései; melléklet: arcképek, egyéb fényképek).

3. Nagy Endre: *Székelykeresztúrtól Edelényig*. Második, bővített magánkiadás. Művelődési Központ Edelény, 2005, 144 p., 20 cm (egy székely fiú életútja; a fogorvosképzés újraindulása az 1959/60-as tanévben, fogorvosi évek, kitelepedés; számos fénykép és dokumentum másolat).

4. Toró Árpád: *Kapa mellől a kaszás ellen*. Infoprint Kiadó, Székelyudvarhely, 2005, 306 p., 21 cm. (Önéletírás: Kányád, Székelyudvarhely, Mv., onnan tovább).

5. Dezső István: *Egy erdélyi sebész emlékei 1947-1961*. Bp., 2006, 406 p., 20 cm. Szerző kiadása; 2. köt.: *Egy sebész naplója 1961-1992*. Bp., 2007, 367 p., 20 cm. (egy erdélyi orvos részletes életútja; számos fénykép).

6. Nagy Lajos: *Életünk kórtörténete*. A Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Intézet 1956-1959. Sorstársak visszaemlékezése. Pallas-Akadémia Könyvkiadó, Csíkszereda, 2008, 259 p., 23 cm. (a szerző-szerkesztő önéletírása, számos fénykép, arckép, 11 sorstárs visszaemlékezése).

7. Bakk Takács Sára: *Hazulról haza*. Székelyudvarhelyről – Székkutasra. 2. kiadás, Kriterion Könyvkiadó, Kv., 2009, 327 p., 20 cm.. (szakmai, művelődéstörténeti adatok; oklevél megszerzése a MOGYI-n). 1. kiadás: Székelyudvarhely 1997.

8. Gyalai-Korpos István: *A történelem nyersanyaga*. Editura Excelsior Art, Timișoara 2009, 338 p., 20 cm. (passim, pl. 195-211; pártállam, osztályharc, 1964-ben oklevél a MOGYI-n, sebész főorvos nyugdíjazásáig Turnu-Severinben).

9. Schneider Isa: *Az orvosnők korán hálnak*. K.u.K. Kiadó, Bp. é.n. [2009], 288 p., 20 cm. (egy Marosvásárhelyt 1963-ban végzett orvosnő sziporkázóan szellemes, laza szövésszerű életregénye; kordokumentum; a szerző családi neve Szálasi Izabella dr.).

10. Grigercsik Gyula: *Neked mesélek, Bözsikém*. A szerző kiadása, Székelyudvarhely, 2010. 170 p., 21 cm. (arcképek, csoportképek, diplomák, dokumentumok, egyetemi tanulmányok; 1942 Ferenc József Tudományegyetem, 1944 Pázmány Péter Tudományegyetem, 1945 orosz fog-ság, 1946 Bolyai Tudományegyetem, 1949 MOGYI, kör-orvosi évek).

VII. Évfolyamok krónikái

1. Csontos Árpád, Tőkés Béla (szerk.): *A marosvásárhelyi orvostudományi és gyógyszerészeti egyetem első évfolyama. 1951-ben végzett orvosainak 50 éves jubileuma*. Mv. 2001. június 30. (A kiadó nincs feltüntetve), 146 p., 20 cm. (fényképek, dokumentumok fénymásolatai, évfolyamtársak emlékezései).

2. Dvorzsák Titusz (szerk.): *Évfolyam Krónika 1952-1958*. Szerző kiadása, Hóka és Fia Nyomda, Bp., 2001, 212 p., 20 cm.

3. Schneider Izabella (szerk.): *Világítottunk... A Marosvásárhelyi 1963-as Évfolyam Krónikája, szötte... Könyv Kiadó, Bp., 2001, 504 p., 20 cm.* (az évfolyamtársak és néhány tanár emlékezései, számos fénykép, a szerző karikatúrái, versei, kiegészítései).

4. Schneider Izabella (szerk.): *Marosvásárhelyi térforduló*. Könyv Kiadó, Bp., 2003, 304 p., 20 cm. (Az előbbi krónika kiegészítő folytatása; kiemeli 13 egykori hallgató politikai sérelmeit).

5. ****Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem 1958-2008*. Kiadó és a kiadás helye nincs feltüntetve. 36 p., 21 cm. (Rektorok, prorektorok, dékánok illetve a tanárok névjegyzéke; az 1958-as Általános Orvosi és Gyermekgyógyászati Kar abszolvenseinek fontosabb személyi és szakmai adatai).

6. Bárányi László Ildikó (szerk.): *Sokaknak világítottunk. Az 1960-ban Marosvásárhelyen Végzett Orvosok Könyve*. Editura Excelsior Art, Timișoara, 2009, 327 p., 23 cm. (emlékezések, arcképek, csoportképek).

7. Nagy Lajos (szerk.): *Múló évek sodrásában*. Charta kiadó, Sfântu Gheorghe 2010, 450 p., 23 cm. emlékezések, arcképek, csoportképek, reprodukciók Nagy Zoltán festményei után).

VIII. További források

1. ****A Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Intézet (Egyetem) tanszemélyzeti tagjainak és volt diákjainak szépirodalmi munkái*. 355- 360 p. In: Barabás Béla, Péter Mihály, Péter H. Mária (szerk.): *A marosvásárhelyi magyar nyelvű orvos- és gyógyszerészképzés 50 éve. Adatok, emlékezések*. Magyarságkutató Intézet, Teleki László Alapítvány, Bp., é.n. [1995], 473+3 p., 24 cm.

Végül szükségesnek tartom megjegyezni, hogy vannak még kiadványok (*Marosvásárhely fekete márciusa* 1991, 2000; *Fehér Könyv* 1991 – Püski Kiadó), melyek az egyetemünkről csak érintőlegesen emlékeznek meg, valamint napi- és hetilapokban megjelent, e tárgyra vonatkozó önálló cikkek, de ezek, – bár tartalmazznak értékes adatokat – nagy számuk és helyszűke miatt nem képezhették a jegyzék tárgyát.

A fenti bibliográfia pontosítását, kiegészítését előre is hálásan köszönöm.